
Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

Legal Scope:

TÜV Rheinland Polska Sp.zo.o.

Business Scope:

A.02 Training & HR Development

Process Scope:

6.3 Service Delivery : 6.3.3 Certification

SPIS TREŚCI

1. Wstęp i objaśnienia
2. Odpowiedzialność jednostki certyfikującej
3. Odpowiedzialność pracodawcy
4. Odpowiedzialność kandydata
5. Odpowiedzialność osoby certyfikowanej
6. Definicja i cel programu certyfikacji
7. Obszary możliwych certyfikacji oraz zakres kompetencji i zadań
8. Wymagania do procesu kwalifikacji i certyfikacji
9. Egzamin kwalifikacyjny
10. Certyfikacja
11. Certyfikacja na podstawie certyfikatu innej jednostki certyfikującej
12. Postanowienia końcowe

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

---

1. Wstęp i objaśnienia

Niniejszy program certyfikacji merytorycznie opiera się na jednoznacznych ustaleniach normy PN-EN ISO 9712:2022-09. W przypadku, kiedy powyższa norma nakazuje uregulować, ustalić lub doprecyzować kwestię otwartą jednostce certyfikującej, niniejszy program obok przywołań punktów normy podaje dodatkowe regulacje w poszczególnych tematach, które tego dotyczą.

2. Odpowiedzialność jednostki certyfikującej

2.1 Jednostka Certyfikująca Osoby TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o. w programie certyfikacji personelu badań nieniszczących (w skrócie JC) pracuje zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17024 oraz Systemu Jakości wdrożonego w TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o. JC posiada politykę jakości oraz realizuje jej założenia i cele. JC wprowadziła, promuje i utrzymuje system certyfikacji zarządzając nim poprzez stosowanie ww. normy i wdrożonego systemu jakości.

Jednostka Certyfikująca Osoby TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o. w programie certyfikacji personelu badań nieniszczących nie podzleca innym jednostkom usług związanych z certyfikacją, w tym udzielania, utrzymywania, ponownej certyfikacji, rozszerzania i ograniczania zakresu certyfikacji, zawieszania lub cofania zakresu certyfikacji.

2.2 System certyfikacji opisany w niniejszym programie bierze pod uwagę potrzeby wszystkich zainteresowanych stron, które wykorzystują badania nieniszczące w swojej praktyce. Jednostka certyfikująca bierze również pod uwagę przepisy i normy wykorzystywane w poszczególnych branżach i gałęziach przemysłu oraz dobrą praktykę wykonywania badań nieniszczących.

Jednostka certyfikująca poprzez stosowanie instrukcji uznawania jednostek szkoleniowych oraz kwalifikowania i delegowania uprawnień dla pracowników jednostki stosuje wyraźny rozdział pomiędzy niezależnym etapem przygotowania szkoleniowego kandydata a egzaminem kwalifikacyjnym oraz certyfikacją. Powyższe procesy są niezależne i nie są związane ze sobą żadną korzyścią finansową dla strony wnioskującej o certyfikację.

2.3 Aby uwzględnić wszystkie potrzeby stron zainteresowanych certyfikacją jednostka certyfikująca osoby powołała **Radę Programową**, której zadaniem jest:

- zatwierdzanie, utrzymanie, aktualizacja programu oraz narzędzi systemu certyfikacji (np. pytań i próbek egzaminacyjnych),

---

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

- zatwierdzanie pytań i próbek egzaminacyjnych,
- sprawdzanie potrzeb rynku, promowanie certyfikacji w nowych obszarach,
- opracowanie i wdrażanie certyfikacji w innych unormowanych i nieunormowanych metodach badań zgodnie z zapotrzebowaniem rynku.

Rada Programowa posiłkuje się ekspertami wewnętrznymi JC oraz ekspertami zewnętrznymi współpracującymi ze specjalistami w danej metodzie badania NDT (mogą to być pracownicy jednostki certyfikującej lub specjaliści zewnętrzeni).

Eksperci i specjaliści analizują szczegółowe zapytania dotyczące danej metody certyfikacji, opracowują nowe pytania egzaminacyjne, aktualizują i sprawdzają bieżące pytania egzaminacyjne oraz dobierają i sprawdzają próbki egzaminacyjne. Wnioski, pytania egzaminacyjne, dokumentacja próbek egzaminacyjnych wypracowane przez kierownika JC trafiają do zatwierdzenia przez Radę Programową. Skład osobowy Rady Programowej jest tak dobierany, aby nie było dominującego wpływu którejkolwiek ze stron. Członkowie zobowiązani są do zachowania bezstronności, poufności oraz do zapobiegania konfliktowi interesów pomiędzy zainteresowanymi stronami. Praca w radzie programowej jest dobrowolna.

2.4 JC nie dyskryminuje kandydata do certyfikacji ze względu na płeć, poglądy religijne, poglądy polityczne, orientację seksualną, pochodzenie społeczne i zawodowe. Każdy kandydat, który spełnia wymagania opisane w niniejszym programie ma prawo do ubiegania się o certyfikację.

2.5 W celu zapewnienia bezstronności w TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o. funkcjonuje Komitet Chroniący Bezstronność.

2.6 JC udostępnia publicznie reguły etyczne dla osoby certyfikowanej. Są to spisane reguły dla personelu NDT, których osoba certyfikowana zobowiązuje się przestrzegać podpisując się pod nimi. Jednostka certyfikująca jest właścicielem certyfikatu i ma prawo do sprawdzenia właściwego wykorzystania certyfikatu przez osobę w trakcie okresu jego ważności. W przypadku stwierdzenia niewłaściwego wykorzystania certyfikatu, jednostka ma prawo do ograniczenia zakresu, wstrzymania lub unieważnienia certyfikatu.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

---

3. Odpowiedzialność pracodawcy

3.1 Pracodawca przedstawia jednostce certyfikującej kandydata do certyfikacji przedstawiając w formie oświadczenia udokumentowane informacje o jego wykształceniu, odbytych szkoleniach, praktyce, zdolności widzenia wg p. 7.4 PN-EN ISO 9712:2022-09. Jeżeli kandydat jest bezrobotny lub prowadzi własną działalność, oświadczenie o wykształceniu, szkoleniach i praktyce potwierdza niezależna strona, akceptowalna przez JC na podstawie jej profilu działalności oraz kompetencji osób reprezentujących daną firmę czy instytucję. Profil działalności i kompetencje osób muszą dotyczyć badań nieniszczących.

3.2 Pracodawca ani jego pracownicy nie mogą być bezpośrednio zaangażowani w egzamin kwalifikacyjny kandydata do certyfikacji.

3.3 Pracodawca powinien pisemnie upoważnić personel certyfikowany do wykonywania określonych przez niego zadań. Zadania te nie mogą wykraczać poza kompetencje określone w certyfikacie co do stopnia kwalifikacji oraz sektorów przemysłowych i / lub sektorów dot. wyrobów. Pracodawca powinien zadbać o możliwość wykazania przez kandydata zdolności widzenia oraz ciągłości praktyki osoby certyfikowanej wykonującej badania w trakcie danego okresu ważności certyfikatu.

3.4 Osoba będąca kandydatem i prowadząca własną działalność gospodarczą powinna przyjąć na siebie wszystkie obowiązki przypisane pracodawcy.

4. Odpowiedzialność kandydata

Kandydat do certyfikacji powinien przedstawić udokumentowane potwierdzenie ukończenia szkolenia, weryfikowalne udokumentowane potwierdzenie odbycia wymaganej praktyki potwierdzonej przez arbitra, udokumentowane potwierdzenie zdolności widzenia zapewniające spełnienie wymagań p.7.4 wg PN-EN ISO 9712:2022-09, przestrzegać kodeksu etycznego opublikowanego przez JC.

5. Odpowiedzialność osoby certyfikowanej

5.1 Osoby certyfikowane przez JC powinny przestrzegać kodeksu etycznego opublikowanego przez JC, utrzymywać zapisy świadczące o spełnieniu wymogów dotyczących zdolności widzenia

---

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

---

zgodnie z pkt 7.4 wg PN-EN ISO 9712:2022-09 oraz przedłożyć wyniki takiego badania pracodawcy, powiadomić JC i pracodawcę w przypadku nie spełnienia ważności certyfikacji.

5.2 Personel certyfikowany przez JC powinien wykonywać badania w sposób rzetelny i bezstronny zgodnie z zakresem swoich kompetencji co do stopnia i sektora(ów) kwalifikacji. Personel powinien być świadomy odpowiedzialności za potwierdzony swoim podpisem wynik badania. Fałszowanie wyników badania i niewłaściwe wykorzystanie certyfikatu może doprowadzić do nieprzewidywalnych skutków w obszarze bezpieczeństwa życia i zdrowia publicznego oraz środowiska naturalnego.

6. Definicja i cel programu certyfikacji

Program certyfikacji określa sposób postępowania i warunki, które musi spełnić personel badań nieniszczących aby uzyskać certyfikat kompetencji w danej metodzie badania oraz stopniu i sektorze.

Celem programu certyfikacji jest pokazanie i wyjaśnienie kandydatowi możliwej ścieżki certyfikacji i uzyskania certyfikatu kompetencji w danej metodzie, stopniu oraz sektorze badań nieniszczących.

Program certyfikacji stosuje pojęcia i definicje opisane w rozdziale 3 normy PN-EN ISO 9712:2022-09.

Dokumenty związane:

- PN-EN ISO/IEC 17024 Ocena zgodności. Ogólne wymagania dotyczące jednostek certyfikujących osoby.
- PN-EN ISO 9712:2022-09 Badania nieniszczące. Kwalifikacja i certyfikacja personelu badań nieniszczących.
- CEN/TR 15053 Non-destructive testing – Recommendations for discontinuities-types in test specimens for examination.
- CEN/TR 14784 Non-destructive testing – Methodology for qualification of nondestructive tests.
- CEN ISO/TR 25107 Non-destructive testing – Guidelines for NDT trainings syllabuses.
- CEN ISO/TR 25108 Non-destructive testing - Guidelines for personnel training organizations.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
Program certyfikacji personelu badań nieniszczących

- SNT-TC-1A Recommended Practice. Personnel Qualification and Certification in Nondestructive Testing.
- ASME BPVC, Sec. V, Article 4
- ISO 18536-3 Non-destructive testing – Characterization and verification of ultrasonic phased array equipment – Combined systems.
- ISO 13588 Non-destructive testing of welds – Ultrasonic testing - .Use of automated phased array technology.
- EN 16018 Non-destructive testing – Terminology – Terms used in ultrasonic testing with phased arrays.

7. Obszary możliwych certyfikacji oraz zakres kompetencji i zadań**7.1. Informacje ogólne**

Jednostka Certyfikująca Osoby TÜV Rheinland Polska w programie certyfikacji personelu badań nieniszczących prowadzi certyfikację

- w następujących metodach badań NDT:

VT – badania wizualne,

PT – badania penetracyjne,

MT – badania magnetyczno-proszkowe,

ET – badania prądami wirowymi,

UT – badania ultradźwiękowe,

RT – badania radiograficzne,

RT-IO – interpretacja i ocena radiogramów (ograniczone zastosowanie metody RT);

- w technice Phased Array (PA) w granicach metody UT:

UT-PA – badania ultradźwiękowe realizowane techniką PA

- w technice Time of-Flight Diffraction (TOFD) w granicach metody UT:

UT-TOFD – badania ultradźwiękowe realizowane techniką TOFD

- w stopniach kwalifikacji:

1, 2, 3 stopień kwalifikacji;

wyjątek stanowi:

- RT-IO, UT-PA, UT-TOFD – tylko 2 stopień kwalifikacji,

- w sektorach (wg p. 3.37 i załącznika A PN-EN ISO 9712:2022-09)

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
Program certyfikacji personelu badań nieniszczących

Tablica 1. Pełny pakiet certyfikacji w danej metodzie, technice (PA), sektorze przemysłowym, sektorze wyrobu prowadzony przez JC

<i>Metoda</i>	<i>Sektory przemysłowe</i>	<i>Sektory wyrobu</i>
VT	m lub s	zestawienie: c, f, w, t, wp
PT	m lub s	zestawienie: c, f, w, t, wp
MT	m lub s	zestawienie: c, f, w, t, wp
ET	m lub s	zestawienie: c, f, w, t, wp lub f, wp
UT	m lub s	zestawienie: c, f, w, t, wp lub f, wp
RT	m lub s	zestawienie: c, f, w, t, wp
RT-IO	-	w
UT-PA	m lub s	zestawienie: c, f, w, t, wp
UT-TOFD	-	w

Legenda do Tablicy 1:

c – odlewy (materiały żelazne i nieżelazne),

f – odkuwki (wszystkie typy odkuwek: z materiałów żelaznych i nieżelaznych),

w – złącza spawane (wszystkie rodzaje spoin i złącza lutowane z materiałów żelaznych i nieżelaznych),

t – rury różnych średnic (bez szwu, spawane, z materiałów żelaznych i nieżelaznych, w tym wyroby płaskie do produkcji rur spawanych)

wp – wyroby przerabiane plastycznie z wyjątkiem odkuwek (np. płyty, wałki, pręty)

(wybór sektorów wyrobu wg p. A.2 Załącznik A PN-EN ISO 9712:2022-09)

m – wytwarzanie,

s – badania przed- i eksploatacyjne, w tym wytwarzanie (uwaga: w sektorze s zawarty jest sektor m);
(wybór sektorów przemysłowych wg p. A.3 Załącznik A PN-EN ISO 9712:2022-09)

7.2. Kombinacje sektorów

Intencją JC jest zaoferowanie sektorów certyfikacji zgodnie z załącznikiem nr A PN-EN ISO 9712:2022-09 oraz przy uwzględnieniu potrzeb rynku badań nieniszczących jak również stron istotnie zainteresowanych certyfikacją personelu, czyli różnych gałęzi przemysłu i usług badawczych.

Zgodnie z p.A.3 załącznika A normy PN-EN ISO 9712:2022-09 JC dla danej metody oferuje możliwość uzyskania certyfikacji w standardowej kombinacji sektora m lub s, w skład którego wchodzi

---

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

---

wymienione sektory wyrobów (patrz Tablica 1). JC oferuje również możliwość uzyskania certyfikacji tylko w określonych sektorach wyrobu wybranych z pośród *w, c, f, t, wp* dla metod VT, MT, PT, UT, ET, RT oraz techniki UT-PA oraz UT-TOFD. Standardowa kombinacja sektora m lub s oraz wybór certyfikacji tylko w określonych sektorach wyrobu ma również powiązanie z odpowiednim zakresem i układem egzaminów kwalifikacyjnych oraz zatwierdzonych przez JC programów szkoleniowych.

7.3. Zakres kompetencji i zadań personelu NDT

Zgodnie z p.6.1, 6.2, 6.3 normy PN-EN ISO 9712:2022-09 JC określa poniżej zakres możliwych kompetencji i zadań dla personelu NDT.

Personel z kwalifikacjami 1 stopnia

Osoba certyfikowana na 1 stopień wykazała kompetencje do wykonywania badań NDT pod nadzorem personelu 2 lub 3 stopnia, zgodnie z pisemnymi instrukcjami. W zakresie kompetencji określonej certyfikatem, personel 1 stopnia może być upoważniony przez pracodawcę do wykonywania następujących czynności zgodnie z pisemnymi instrukcjami:

- a) nastawianie aparatury do badań nieniszczących,
- b) wykonywania badania,
- c) zapisywania i klasyfikowania wyników badań zgodnie z pisemnymi kryteriami,
- d) protokołowania wyników.

Personel 1 stopnia nie powinien być odpowiedzialny za wybór stosowanej metody i techniki badania oraz za interpretację wyników badania.

Personel z kwalifikacjami 2 stopnia

Osoba certyfikowana na 2 stopień kwalifikacji wykazała kompetencje do wykonywania badań zgodnie z procedurami NDT. W zakresie kompetencji określonej certyfikatem, personel 2 stopnia może być upoważniony przez pracodawcę do:

- a) doboru techniki badania dla stosowanej metody badawczej,
- b) określania ograniczeń w stosowaniu metody badawczej,

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
Program certyfikacji personelu badań nieniszczących

- c) przenoszenia wymagań kodeksów, norm, specyfikacji i procedur NDT do instrukcji badania NDT dostosowanych do rzeczywistych warunków pracy,
- d) nastawiania i sprawdzania ustawień aparatury,
- e) wykonywania i nadzorowania badań,
- f) interpretacji i oceny wyników zgodnie z obowiązującymi normami, kodeksami, specyfikacjami lub procedurami,
- g) wykonywania i nadzoru wszystkich zadań na poziomie stopnia 2 lub niższego,
- h) wprowadzania wytycznych i opieki mentorskiej dla personelu na poziomie stopnia 2 lub niższego,
- i) protokołowania i oceny wyników badań.

Personel z kwalifikacjami 3 stopnia

Osoba certyfikowana na 3 stopień wykazała kompetencje do wykonywania i kierowania działaniami w ramach NDT, w których jest certyfikowana. Personel 3 stopnia wykazał:

- kompetencje w zakresie oceny i interpretacji wyników badań w zakresie obowiązujących norm, kodeksów oraz specyfikacji;
- wystarczającą praktyczną wiedzę na temat stosowanych materiałów, technologii wytwarzania, w celu wyboru metod badań nieniszczących, ustalenia technik badania oraz współpracy przy ustalaniu kryteriów akceptacji, gdy nie są one dostępne;
- ogólną znajomość innych metod badań NDT.

W zakresie kompetencji określonych w certyfikacie, personel stopnia 3 może być upoważniony przez pracodawcę do:

- a) ustalania, sprawdzania przeglądu poprawności redakcyjnej i technicznej oraz zatwierdzania instrukcji i procedur NDT,
- c) interpretowania norm, kodeksów, specyfikacji i procedur,
- d) wyznaczania konkretnych metod badawczych, procedur i instrukcji NDT, które mają być stosowane,
- e) wykonywania i nadzorowania wszystkich zadań na wszystkich stopniach,
- f) ustalania wytycznych oraz zapewnienia wsparcia dla personelu NDT na wszystkich stopniach.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących*Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących*

---

8. Wymagania do procesu kwalifikacji i certyfikacji**8.1. Informacje ogólne**

Proces kwalifikacji polega na przeprowadzeniu egzaminu kwalifikacyjnego kandydata.

Przed egzaminem wymaga się od kandydata: pozytywnego zaliczenia szkolenia w uznanej przez JC jednostce szkoleniowej, potwierdzenia praktycznego stażu wstępnego, potwierdzenia zdolności widzenia, zgłoszenia na egzamin.

Proces certyfikacji jest prowadzony niezależnie i polega na sprawdzeniu wszystkich wymagań certyfikacji po pozytywnie zdanym egzaminie (sprawdzenie egzaminu kwalifikacyjnego, wniosku o certyfikat, zdolności widzenia, praktyki przemysłowej, akceptacji kodeksu etycznego jednostki) i wystawieniu certyfikatu.

Wszystkie opisane w poniższych punktach wymagania muszą być spełnione przez kandydata odpowiednio przed przystąpieniem do egzaminu kwalifikacyjnego i/lub procesu certyfikacji.

8.2. Wymagania dotyczące wzroku

Wymaga się od kandydata aby zanim przystąpi do procesu kwalifikacji i certyfikacji, jeszcze przed szkoleniem przedłożył do jednostki certyfikującej zaświadczenie zdolności widzenia (na formularzu jednostki, „F- zdolność widzenia”).

Zaświadczenie zdolności widzenia musi być wydane na podstawie badania wzroku wg kryteriów opisanych w p. 7.4 a) i b) PN-EN ISO 9712:2022-09 przeprowadzonego przez lekarza okulistę lub optyka. Dodatkowo, tylko i wyłącznie w przypadku metody VT, należy spełnić wymagania widzenia dalekiego (pkt. 3 na formularzu jednostki).

W momencie uzyskania certyfikacji przez kandydata – pracodawca powinien 1 raz w roku wysłać kandydata na badanie zdolności widzenia. Jednostka certyfikująca zastrzega sobie prawo weryfikacji i wglądu do tego dokumentu.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

8.3. Szkolenie

JC akceptuje pozytywne ukończenie szkolenia w uznanym przez nią ośrodku szkoleniowym, zgodnie z wymaganiami opisanymi p. 7.2 PN-EN ISO 9712:2022-09.

Minimalny czas szkolenia musi być zgodny z Tablicą 2 normy PN-EN ISO 9712:2022-09.

Biorąc pod uwagę założenia, dotyczące wykształcenia i wiedzy technicznej posiadanej przez kandydata, przy których podano minimalną liczbę dni szkolenia JC wymaga od kandydatów następującego minimalnego wykształcenia oraz posiadanych kwalifikacji:

- kandydaci na 1 lub 2 stopień – wykształcenie zawodowe o profilu technicznym
- kandydaci na 3 stopień – wykształcenie zawodowe o profilu technicznym oraz posiadanie aktualnej certyfikacji 2 stopnia w danej metodzie;
- kandydaci na 2 stopień w technice UT-PA lub UT-TOFD – wykształcenie zawodowe o profilu technicznym oraz posiadanie aktualnej certyfikacji 2 stopnia przez minimum 8 miesięcy lub aktualnej certyfikacji 3 stopnia w metodzie UT.

Redukcje minimalnych czasów szkoleniowych opisane w p.7.2.5 a), b) w PN-EN ISO 9712:2022-09 mają zastosowanie dla kandydatów spełniających odpowiednie wymagania wykształcenia i profilu opisane w ww. punkcie normy oraz którzy pozytywnie ukończyli specjalne, skrócone szkolenie, którego program został wcześniej zaakceptowany przez JC.

Każda redukcja czasu trwania szkolenia wymaga akceptacji przez Jednostkę Certyfikującą.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących *Program certyfikacji personelu badań nieniszczących*

8.4. Praktyka przemysłowa w NDT

8.4.1 Praktyka wstępna – przed egzaminem

JC zgodnie z p. 7.3.1 PN-EN ISO 9712:2022-09 wymaga od kandydata przed egzaminem potwierdzenia wstępnego stażu praktycznego, na formularzu „staż praktyczny” będącym załącznikiem wniosku o certyfikat. Wypełniony formularz musi być dostarczony do jednostki wraz z kartą zgłoszenia na egzamin. Minimalne akceptowalne czasy znajdują się w tablicy 2.

Tablica 2. Minimalne wymagania wstępnej praktyki przemysłowej (przed szkoleniem i egzaminem)

Metoda	Stopień 1	Stopień 2	Stopień 2 - bezpośrednio	Stopień 3
VT, MT, PT, ET	3 dni	- odbyte szkolenie 1 st. plus - 1 tydzień	2 tygodnie	1 miesiąc doświadczenia w 2 stopniu w danej metodzie (tzn. z certyfikatem 2 stopnia)
UT, RT	1 tydzień	- odbyte szkolenie 1 st. plus - 2 tygodnie	1 miesiąc	1 miesiąc doświadczenia w 2 stopniu w danej metodzie (tzn. z certyfikatem 2 stopnia)
RT-IO	-	-	2 tygodnie	-
UT-PA, UT-TOFD	-	-	8 miesięcy posiadania aktualnego certyfikatu 2 stopnia lub posiadanie aktualnego certyfikatu 3 stopnia	-

Uwaga: podane w Tablicy 2 czasy są minimalnymi; jednostka akceptuje sytuacje kiedy kandydat może potwierdzić na tym etapie większą ilość czasu praktyki przemysłowej, spełniając już wymagania do certyfikacji zgodnie z Tablicą 3 p. 7.3.1 PN-EN ISO 9712:2022-09.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

8.4.2 Praktyka całościowa – do certyfikacji

JC wymaga do certyfikacji spełnienia wymagań minimalnego czasu praktyki przemysłowej w oparciu o punkt 7.3.1 (Tablica 3) i 7.3.2 oraz stosuje warunki redukcji opisane w punkcie 7.3.3 normy PN-EN ISO 9712:2022-09. Kandydat składając wniosek o certyfikację podaje w nim potwierdzony przez arbitra (p. 3.35 PN-EN ISO 9712:2022-09) całkowity czas praktyki, uwzględniając również czas praktyki wstępnej, tj. przed egzaminem. Arbitrem w rozumieniu normy może być osoba posiadająca aktualny certyfikat kompetencji wg PN-EN ISO 9712:2022-09 w danej metodzie i stopniu nie niższym od stopnia certyfikacji o który ubiega się kandydat. Arbitrem może być również osoba nie posiadająca certyfikatu kompetencji, wówczas wymaga się aby była to osoba, zatrudniona w tej samej organizacji co kandydat i w stosunku do niego była bezpośrednim lub pośrednim przełożonym mającym w swoim zakresie obowiązków nadzór lub koordynację czynności związanych z badaniami nieniszczącymi. W każdym przypadku na formularzu potwierdzającym praktykę arbiter obok podpisu powinien podać stanowisko służbowe i/lub numer certyfikatu wraz z nazwą JC.

Doświadczenie praktyczne może być nabywane równocześnie w dwóch lub kilku metodach.

Równoczesne zdobywanie doświadczenia w kolejnej metodzie jest traktowane jako sumaryczna liczba metod, w której kandydat utrzymuje i zdobywa doświadczenie. Jednostka uwzględnia każdą kolejną metodę przy redukcji czasu wymaganej praktyki zgodnie z p. 7.3.3.2 PN-EN ISO 9712:2022-09.

W przypadku certyfikacji w technice UT2-PA oraz UT-TOFD wymaga się od kandydata minimalnego całkowitego czasu praktyki w metodzie UT, uwzględniającego również czas praktyki wstępnej (tj. przed egzaminem) w ilości 8 miesięcy. Do całkowitego czasu praktyki zalicza się odpowiednio posiadanie certyfikacji w 2 lub w 3 stopniu przy uwzględnieniu wcześniejszego okresu certyfikacji 2 stopnia.

Przykład 1: 7 miesięcy posiadania aktualnego certyfikatu UT2 oraz 1 miesiąc praktyki po zdanym egzaminie UT-PA 2 lub UT-TOFD 2 – spełnia wymagania praktyki całościowej do certyfikacji w danej technice badań UT.

Przykład 2: 1 miesiąc posiadania aktualnego certyfikatu UT3 przy wcześniejszym posiadaniu certyfikatu 2 stopnia w ilości 24 miesięcy –spełnia wymagania praktyki całościowej do certyfikacji UT-PA 2 lub UT-TOFD 2.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

---

9. Egzamin kwalifikacyjny**9.1. Informacje ogólne**

Kandydat chcący przystąpić do egzaminu kwalifikacyjnego oprócz spełnienia wcześniejszych wymagań szkoleniowych, zdolności widzenia i wstępnego stażu praktycznego musi być pisemnie lub on-line zgłoszony na egzamin przez pracodawcę lub indywidualnie.

JC w zależności od wybranego przez kandydata zakresu certyfikacji przeprowadza egzaminy kwalifikacyjne 1, 2, i 3 stopnia zgodnie z pkt. 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6 normy PN-EN ISO 9712:2022-09. Egzaminy przeprowadzają egzaminatorzy kwalifikowani i nominowani przez JC.

JC wykorzystuje na egzaminach kwalifikacyjnych odpowiednio do zakresu - pytania testowe, zadania praktyczne, próbki egzaminacyjne - pochodzące z aktualnych, własnych, zatwierdzonych i zabezpieczonych zbiorów.

Zbiory pytań, zadań, próbek egzaminacyjnych zabezpieczone są przed dostępem osób nieupoważnionych przez jednostkę oraz przed możliwością wykorzystania ich do celów szkoleniowych. Generowanie i skład zestawów egzaminacyjnych (testy, zadania, zestawy próbek) odbywa się losowo, a wykonawcą tego procesu jest kierownik sekcji lub osoba upoważniona przez niego do tych czynności. Ważność egzaminu wynosi 5 lat.

Kandydaci na 3 stopień kwalifikacji, zanim przystąpią do egzaminu 3 stopnia w metodzie głównej muszą posiadać aktualną certyfikację w 2 stopniu kwalifikacji w odpowiedniej metodzie.

Kolejność zdawania egzaminów 3 stopnia: 1-egzamin podstawowy, 2-egzamin w metodzie głównej.

Ważność egzaminu podstawowego na 3 stopień wynosi 5 lat. W momencie zdania egzaminu 3 stopnia w metodzie głównej, ważność egzaminu podstawowego jest bezterminowa.

Ważność egzaminu 3 stopnia w metodzie głównej wynosi odpowiednio 5 lat lub do czasu zdobycia po egzaminie wymaganej praktyki do certyfikacji.

Kandydat zgodnie z otrzymanym zawiadomieniem o egzaminie musi wstawić się na egzamin w określonym miejscu i czasie, mając ze sobą dokument potwierdzający tożsamość.

Kandydat podpisując listę obecności przyjmuje do zastosowania regulamin egzaminu, w tym w szczególności brak prób oszukiwania i stosowania niedozwolonych środków w czasie egzaminu, co skutkuje wykluczeniem z egzaminu (patrz p. 8.4.3).

Regulaminu egzaminu, w którym są zawarte zasady przebiegu i zachowania się na egzaminie jest omawiany przez egzaminatora bezpośrednio przed egzaminem.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

Po pozytywnie zdanym egzaminie kandydat otrzymuje zaświadczenie o zdanym egzaminie, podpisane przez egzaminatora JC. Kandydat przedkłada jednostce certyfikującej niniejsze zaświadczenie na etapie wnioskowania o certyfikat.

9.2. Zawartość i ocena egzaminu 1 i 2 stopnia

Egzamin kwalifikacyjny na 1 lub 2 stopień składa się z następujących części:

1.) Egzamin ogólny

Jest to egzamin teoretyczny testowy przy zastosowaniu testów jednokrotnego wyboru odpowiedzi. Zawartość egzaminu, liczba pytań egzaminacyjnych dobierana jest zgodnie z punktami 8.2.1 PN-EN ISO 9712:2022-09. Czas odpowiedzi na 1 pytanie wynosi 2 min.

2.) Egzamin specjalistyczny

Jest to egzamin teoretyczny testowy przy zastosowaniu testów jednokrotnego wyboru odpowiedzi. Zawartość egzaminu, liczba pytań egzaminacyjnych dobierana jest zgodnie z punktami 8.2.2 normy PN-EN ISO 9712:2022-09. Czas odpowiedzi na 1 pytanie wynosi 3 min.

W czasie egzaminu kandydat może wykorzystywać zestawy norm udostępnione przez jednostkę certyfikującą.

3.) Egzamin praktyczny

Egzamin na 1 stopień kwalifikacji składa się z zadań praktycznych polegających na przebadaniu próbek i wypełnieniu protokołu z badań. Każdy kandydat otrzymuje od egzaminatora losowo wybrany zestaw próbek egzaminacyjnych. Rodzaj i liczba próbek wchodzących w skład zestawu zależy od metody badania i kombinacji sektorów. Egzamin praktyczny jest przygotowywany zgodnie z punktem 8.2.3 oraz załącznikiem B normy PN-EN ISO 9712:2022-09.

Egzamin na 2 stopień kwalifikacji przeprowadzany jest wg zasad jak dla 1 stopnia kwalifikacji, z tym że kandydat na 2 stopień kwalifikacji powinien wybrać odpowiednią technikę NDT i określić warunki wykonania badania w odniesieniu do kodeksów, norm lub specyfikacji. Kandydat na 2 stopień dokonuje również końcowej oceny wyników badania w oparciu o normy lub specyfikacje. Dodatkowo kandydat na 2 stopień kwalifikacji musi opracować pisemną instrukcję wg wymagań punktu 8.2.4 normy PN-EN ISO 9712:2022-09.

W zależności od metody badania i rodzaju próbki egzaminacyjnej, czas na przebadanie jednej próbki egzaminacyjnej może wynosić od 1 do 3 godzin.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

Czas na opracowanie pisemnej instrukcji badania, w zależności od tematyki zadania może wynosić od 1 do 2 godzin.

Podczas przeprowadzania egzaminu praktycznego RT na pierwszy lub drugi stopień JC zapewnia nadzór nad egzaminem od strony spełnienia wymagań ochrony radiologicznej, realizowany przez inspektora ochrony radiologicznej. Inspektor jest obecny podczas przebiegu całego egzaminu praktycznego RT.

Ocena egzaminu

Ocena poszczególnych części egzaminu 1 i 2 stopnia prowadzona jest zgodnie z punktem 8.2.5, tablicą 4 oraz załącznikiem D normy PN-EN ISO 9712:2022-09.

Kandydat aby uzyskać wynik pozytywny z egzaminu powinien uzyskać minimalną ocenę 70% z każdej części egzaminu (ogólnej, specjalistycznej i praktycznej). Dodatkowo, w przypadku egzaminu praktycznego kandydat powinien uzyskać minimalną ocenę 70% dla każdej badanej próbki oraz odpowiednio dla instrukcji badania (patrz zapisy w p. 8.2.5.3 normy PN-EN ISO 9712:2022-09).

9.3. Zawartość i ocena egzaminu 3 stopnia

Egzamin kwalifikacyjny na 3 stopień składa się z następujących części:

1.) Egzamin podstawowy

Jest to egzamin teoretyczny testowy przy zastosowaniu testów jednokrotnego wyboru odpowiedzi. Zawartość egzaminu, liczba pytań egzaminacyjnych dobierana jest zgodnie z punktami 8.3.2.1 oraz tablicą 5 normy PN-EN ISO 9712:2022-09. Czas odpowiedzi na 1 pytanie wynosi 2 min. Egzamin podstawowy jest zdawany jako pierwszy i w sposób niezależny od egzaminu w metodzie głównej.

2.) Egzamin w metodzie głównej

Jest to egzamin pisemny, składający się z 2 części testowych jednokrotnego wyboru odpowiedzi oraz zadań polegających na opracowaniu pisemnych procedur badawczych. Zawartość egzaminu, liczba pytań egzaminacyjnych, ilość zadań pisemnych związanych z procedurami badawczymi dobierana jest zgodnie z punktami 8.3.3, tablicą 6 normy PN-EN ISO 9712:2022-09. Czas odpowiedzi na 1 pytanie wynosi 3 min. Czas na opracowanie jednej pisemnej procedury badania, w zależności od tematyki zadania może wynosić od 1,5 do 3 godzin.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

W czasie egzaminu kandydat może wykorzystywać zestawy norm udostępnione przez jednostkę certyfikującą.

Ocena egzaminu

Ocena poszczególnych części egzaminu 3 stopnia prowadzona jest zgodnie z punktem 8.3.4 oraz załącznikiem D i tablicą D.3 normy PN-EN ISO 9712:2022-09. Ocena egzaminu podstawowego i w metodzie głównej dokonywana jest oddzielnie.

Kandydat aby uzyskać wynik pozytywny z egzaminu podstawowego powinien uzyskać minimalną ocenę 70% z każdej części egzaminu (A, B, C)

Kandydat aby uzyskać wynik pozytywny z egzaminu w metodzie głównej powinien uzyskać minimalną ocenę 70% z każdej części egzaminu (D, E, F).

Przy ocenie części F egzaminu w metodzie głównej, jednostka stosuje współczynniki wagowe podane w załączniku D, tablica D.3 normy PN-EN ISO 9712:2022-09.

9.4. Powtarzanie egzaminu

Kandydat, który nie zdał egzaminu z powodu nieetycznego zachowania i wykluczenia z egzaminu może wnioskować o ponowny egzamin po 12 miesiącach od daty pierwszego egzaminu.

Kandydat, który nie uzyskał pozytywnej oceny z którejkolwiek części egzaminu może poprawiać dwukrotnie daną część. Egzamin poprawkowy może się odbyć nie wcześniej niż 1 miesiąc lecz nie później niż 2 lata po dacie pierwszego egzaminu.

Jako część egzaminu rozumie się w tym kontekście:

- test ogólny, - test specjalistyczny, - część praktyczną egzaminu, - część A, B, C, D, E, F.

Kandydat, który uzyskał negatywną ocenę ze wszystkich dozwolonych egzaminów poprawkowych, chcąc mieć dalszą możliwość certyfikacji, musi wnioskować o ponowny pełny egzamin w danej metodzie i stopniu.

9.5. Egzaminy rozszerzające

Przez egzaminy rozszerzające rozumie się egzaminy dla osób certyfikowanych w danej metodzie, stopniu i sektorze(-ach), które chcą rozszerzyć swe uprawnienia o nowy sektor lub sektory.

W przypadku takiego rozszerzenia w 1 lub 2 stopniu kwalifikacji, osoba certyfikowana zdaje egzamin zgodnie z wymaganiami punktu 8.6.1 normy PN-EN ISO 9712:2022-09.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
Program certyfikacji personelu badań nieniszczących

W przypadku takiego rozszerzenia w 3 stopniu kwalifikacji, osoba certyfikowana zdaje egzamin zgodnie z wymaganiami punktu 8.6.2 normy PN-EN ISO 9712:2022-09.

Kwestie oceny egzaminu rozszerzającego i możliwości jego powtarzania pozostają takie same jak w przypadku odpowiednich egzaminów 1, 2, 3 stopnia.

9.6. Egzamin w technice UT-PA oraz UT-TOFD na 2 stopień kwalifikacji

Egzamin składa się z następujących części:

- części specjalistycznej zgodnie z p. 9.2 [2] niniejszego programu,
- części praktycznej zgodnie z p. 9.2 [3] niniejszego programu,

Ocena egzaminu przebiega zgodnie z p.9.2., a zasady powtarzania egzaminu stosuje się zgodnie z p. 9.4 niniejszego programu.

10. Certyfikacja**10.1. Informacje ogólne**

Certyfikacja jest niezależnym od egzaminu kwalifikacyjnego procesem sprawdzenia spełnienia wszystkich wymagań, które ma spełnić kandydat do uzyskania certyfikatu kompetencji w danej metodzie i stopniu.

Pozytywnym wynikiem procesu certyfikacji jest decyzja podjęta przez certyfikatora JC o dokonaniu certyfikacji danej osoby oraz wystawienie i podpisanie przez niego certyfikatu na okres ważności 5 lat., p.9.3 PN-EN ISO 9712:2022-09.

Certyfikat wystawiony przez JC ma postać dokumentu papierowego. Legitymacja z zestawieniem posiadanych uprawnień jest plastikową kartą identyfikacyjną. Informacje podane w certyfikacie odpowiadają p. 9.2 PN-EN ISO 9712:2022-09.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
Program certyfikacji personelu badań nieniszczących

10.1.1 Opis procesu odnowienia

Przed końcem pierwszego okresu ważności certyfikatu, kandydat chcąc utrzymać ciągłość posiadanych uprawnień, powinien zawnioskować o **odnowienie certyfikacji**, p. 10 PN-EN ISO 9712:2022-09. Odnowienie certyfikacji dla 1, 2, 3 stopnia odbywa się na podstawie oceny spełnienia warunków przez kandydata zgodnie z p. 10.1 a), b), c) PN-EN ISO 9712:2022-09 oraz pozytywnego zdania egzaminu praktycznego, którego zakres opisuje p. 10.1 d). Pozytywnym wynikiem procesu odnowienia certyfikacji jest wystawienie certyfikatu na kolejny okres ważności 5 lat.

10.1.2 Opis procesu recertyfikacji

Przed końcem drugiego okresu ważności certyfikatu, kandydat chcąc utrzymać ciągłość posiadanych uprawnień, powinien zawnioskować o **recertyfikację**, p. 11 PN-EN ISO 9712:2022-09. Generalnie, recertyfikacja jest związana z egzaminem recertyfikacyjnym i/lub procedurą ponownej certyfikacji.

W skład recertyfikacji dla 1 i 2 stopnia wchodzi egzamin praktyczny opisany w p. 11.2.2 PN-EN ISO 9712:2022-09. Recertyfikacja dla 3 stopnia odbywa się na podstawie egzaminu wg p. 11.3.1, 11.3.3 PN-EN ISO 9712:2022-09.

Pozytywnym wynikiem procesu recertyfikacji jest wystawienie certyfikatu na kolejny okres ważności 5 lat.

Następnym procesem, o który kandydat powinien zawnioskować przed upływem ważności certyfikatu, chcąc utrzymać ciągłość posiadanych uprawnień, jest **odnowienie certyfikacji**

Przebieg powyższych trzech procesów realizowanych przez JC tj. certyfikacji (pierwszej), odnowienia certyfikacji (po 5 latach), recertyfikacji (po 10 latach) – opisano poniżej.

10.2 Pierwsza certyfikacja**10.2.1 Informacje ogólne**

Pierwsza certyfikacja dotyczy kandydata który po raz pierwszy wnioskuję o certyfikację:

- w danej metodzie i stopniu,
- lub po raz kolejny wnioskuję do jednostki o certyfikację w innej metodzie i stopniu,
- lub po raz kolejny wnioskuję do jednostki o certyfikację w tej samej metodzie lecz wyższym stopniu.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

Pierwszą certyfikację należy zawsze rozumieć w odniesieniu do nowego procesu, związanego z inną metodą lub innym stopniem, po którym wstawiany jest certyfikat na pierwszy 5 letni okres ważności.

10.2.2 Wymagania

Kandydat musi spełnić wszystkie wymagania do certyfikacji opisane w rozdziale 8 programu certyfikacji oraz zdać pozytywnie odpowiedni egzamin kwalifikacyjny opisany w rozdziale 9 programu certyfikacji.

10.2.3 Wnioskowanie

Po spełnieniu wszystkich wymagań przez kandydata, do jednostki powinien wpłynąć **wniosek o certyfikację wraz z załącznikami**. W tym celu kandydat i pracodawca wypełnia i podpisuje wniosek wraz załącznikami:

- karta zgłoszenia,
- aktualne zaświadczenie zdolności widzenia,
- kopia świadectwa wykształcenia (po sprawdzeniu danych przez jednostkę – kopia jest niszczone),
- kopia zaświadczenia o odbytym szkoleniu,
- kopia zaświadczenia o zdany egzaminie,
- zdjęcie lub elektroniczna jego wersja (min. 600 dpi, paszportowe lub do dowodu osobistego)

Po otrzymaniu kompletnego wniosku wraz załącznikami jednostka rejestruje wniosek, sprawdza spełnienie wymagań stosując wewnętrzny dokument - listę kontrolną certyfikacji.

10.3 Odnowienie certyfikacji**10.3.1 Informacje ogólne**

Odnowienie certyfikacji polega na sprawdzeniu spełnienia wymagań opisanych w p. 10.1.1 i 10.3.2 programu certyfikacji w trakcie pierwszego okresu ważności certyfikatu i po każdym 10 latach od tego czasu (p.10.1 PN-EN ISO 9712:2022-09). Sprawdzenie to na wniosek osoby certyfikowanej standardowo musi mieć miejsce w okresie sześciu miesięcy przed upływem ważności certyfikatu.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

10.3.2 Wymagania

Kandydat musi spełnić wymagania opisane w p. 10.1 a), b), c) PN-EN ISO 9712:2022-09 oraz złożyć z wynikiem pozytywnym egzamin praktyczny opisany w p. 10.1 d) PN-EN ISO 9712:2022-09.

Jeżeli kandydat nie spełnia kryterium opisanego w p. 10.1 c) PN-EN ISO 9712:2022-09, chcąc odnowić certyfikat musi wnioskować o recertyfikację (patrz p. 10.4 niniejszego programu certyfikacji)

10.3.3 Wnioskowanie

Do jednostki powinien wpłynąć **wniosek o odnowienie certyfikacji wraz z załącznikami** w okresie 6 miesięcy przed datą upływu ważności certyfikacji. W przypadkach szczególnych, po rozpatrzeniu przez jednostkę certyfikującą może być rozważony wniosek wraz załącznikami, który wpłynął do jednostki w okresie maksymalnie do 10 miesięcy po upływie daty ważności certyfikacji. W przypadku przekroczenia wymienionego okresu 10 miesięcy, kandydat chcąc odnowić certyfikat musi wnioskować o recertyfikację (patrz p. 10.4 niniejszego programu certyfikacji).

Wniosek o odnowienie certyfikacji wypełnia i podpisuje kandydat i pracodawca wraz z niezbędnymi załącznikami:

- karta zgłoszenia
- aktualne zaświadczenie zdolności widzenia,
- kopia dowodu osobistego (po sprawdzeniu danych przez jednostkę – kopia jest niszczone),
- potwierdzenie ciągłości praktycznej
- zdjęcie lub elektroniczna jego wersja (min. 600 dpi, paszportowe lub do dowodu osobistego)
- zaświadczenie o zdanym egzaminie praktycznym

Po otrzymaniu kompletnego wniosku wraz załącznikami jednostka rejestruje wniosek, sprawdza spełnienie wymagań stosując wewnętrzny dokument - listę kontrolną certyfikacji.

10.4. Recertyfikacja**10.4.1 Informacje ogólne**

Recertyfikacja polega na sprawdzeniu wymagań ciągłości praktycznej, zdolności fizycznej do wykonywania badań oraz przeprowadzeniu egzaminu dla kandydata. Recertyfikacja przebiega pod koniec drugiego okresu ważności certyfikatu i po każdych 10 latach od tego czasu (p.11.1 PN-EN ISO 9712:2022-09). Recertyfikacja następuje na wniosek osoby certyfikowanej złożony do jednostki standardowo w okresie sześciu miesięcy przed upływem ważności certyfikatu.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
Program certyfikacji personelu badań nieniszczących

Egzamin w przypadku kandydata do recertyfikacji w 1 i 2 stopniu ma postać praktyczną. W przypadku kandydata do recertyfikacji w 3 stopniu egzamin ma postać teoretyczną.

10.4.2 Wymagania***Recertyfikacja w 1 lub 2 stopniu***

Kandydat musi spełnić wymagania opisane w p. 11.2.1 i 11.2.2 PN-EN ISO 9712:2022-09.

Jeżeli kandydat nie zda egzaminu praktycznego opisanego w p. 11.2.2 PN-EN ISO 9712:2022-09, wówczas ma możliwość przystąpienia do max. 2 egzaminów poprawkowych, po co najmniej 7 dniach od egzaminu recertyfikacyjnego, w okresie 6 miesięcy. W przypadku niezdania dwóch przewidzianych egzaminów poprawkowych, kandydat chcąc uzyskać certyfikację musi przystąpić do pełnego egzaminu certyfikacyjnego dla danego stopnia.

Recertyfikacja w 3 stopniu

Kandydat do recertyfikacji w 3 stopniu kwalifikacji w każdym przypadku powinien:

- posiadać udokumentowaną ciągłość kompetencji praktycznej w danej metodzie wg p. 11.3.1

PN-EN ISO 9712:2022-09. JC akceptuje następujące aktywności praktyczne personelu 3 stopnia (przykłady): wykonywanie badań, zatwierdzanie wyników badań, opracowywanie procedur badawczych, zatwierdzanie instrukcji badawczych, nadzór nad badaniami, odbieranie egzaminów kwalifikacyjnych, rozpatrywanie reklamacji, realizacja badań porównawczych i rozjemczych;

w przypadku braku możliwość udokumentowania ww. kompetencji praktycznych, pojawienia się istotnej przerwy (p. 3.38 PN-EN ISO 9712:2022-09) kandydat musi przystąpić do egzaminu praktycznego w 2 stopniu, określonego w p. 11.2.2 PN-EN ISO 9712:2022-09 z wyłączeniem opracowania pisemnej instrukcji badawczej.

- złożyć wniosek o recertyfikację zgodnie z wymaganiami p. 10.4.3 wraz z aktualnym świadectwem zdolności widzenia.

Jeżeli są spełnione ww. wymagania kandydat przystępuje do egzaminu recertyfikującego zgodnie z p. 11.3.3 normy PN-EN ISO 9712:2022-09 (egzamin testowy).

Jednostka dopuszcza 2 egzaminy poprawkowe w przeciągu 12 miesięcy od daty pierwszego egzaminu.

W przypadku negatywnego wyniku z egzaminów poprawkowych, kandydat chcąc uzyskać certyfikację musi zdać egzamin 3 stopnia w danej metodzie głównej.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

10.4.3 Wnioskowanie

Do jednostki powinien wpłynąć **wniosek o recertyfikację wraz z załącznikami** w okresie 6 miesięcy przed datą upływu ważności certyfikacji. W przypadkach szczególnych, po rozpatrzeniu przez jednostkę certyfikującą może być rozważony wniosek wraz załącznikami, który wpłynął do jednostki w okresie maksymalnie do 10 miesięcy po upływie daty ważności certyfikacji. W przypadku przekroczenia wymienionego okresu 10 miesięcy, kandydat chcąc odnowić certyfikat musi wnioskować o nową certyfikację w danej metodzie i stopniu. Wniosek o recertyfikację wypełnia i podpisuje kandydat oraz pracodawca załączając niezbędne dokumenty:

- karta zgłoszenia
- aktualne zaświadczenie zdolności widzenia,
- potwierdzenie ciągłości praktycznej
- zaświadczenie o zdanym egzaminie recertyfikującym
- zdjęcie lub elektroniczna jego wersja (min. 600 dpi, paszportowe lub do dowodu osobistego)

Po otrzymaniu kompletnego wniosku wraz załącznikami jednostka rejestruje wniosek, sprawdza spełnienie wymagań stosując wewnętrzny dokument - listę kontrolną certyfikacji.

10.5 Podjęcie decyzji certyfikacji i wydanie certyfikatu

Na podstawie pozytywnej kontroli spełnienia wymagań kandydata, certyfikator jednostki podejmuje decyzję o dokonaniu certyfikacji i podpisuje certyfikat potwierdzający kompetencje kandydata do wykonywania badań w danej metodzie i stopniu kwalifikacji. Stopień kwalifikacji jest ściśle związany z zakresem kompetencji odpowiednio dla 1, 2, i 3 zgodnie z p. 6.1, 6.2, 6.3 PN-EN ISO 9712:2022-09.

W przypadku pierwszej certyfikacji okres ważności certyfikatu wynosi 5 lat od daty wydania certyfikatu.

W przypadku odnowienia certyfikacji i recertyfikacji okres ważności certyfikatu wynosi 5 lat od daty wygaśnięcia ważności poprzedniego certyfikatu. Jeżeli kandydat złoży wniosek o odnowienie certyfikacji lub recertyfikację w okresie do 10 miesięcy po upływie okresu ważności poprzedniego certyfikatu, to z wyłączeniem przerwy w certyfikacji, okres ważności odnowionego certyfikatu nie może być dłuższy niż 5 lat od daty wygaśnięcia poprzedniego certyfikatu.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

10.6 Utrzymanie ważności certyfikatu

Aby utrzymać ważność certyfikatu w danym okresie ważności należy:

- a) przestrzegać zasad kodeksu etycznego jednostki,
- b) utrzymać ciągłość wykonywania badań w danej metodzie i stopniu, bez istotnej przerwy wg p. 3.38 PN-EN ISO 9712:2022-09,
- c) prowadzić niezbędną dokumentację z badań świadczącą o ciągłości w badaniach,
- d) poddać się corocznej weryfikacji zdolności widzenia wg p. 5.7 b) PN-EN ISO 9712:2022-09.

10.7 Zawieszenie, cofnięcie lub ograniczenie zakresu certyfikacji

Certyfikacja staje się nieważna, jeżeli w trakcie jej trwania jednostka certyfikująca otrzyma weryfikowalne dowody i po sprawdzeniu stwierdzi, że ma miejsce co najmniej jedna z opisanych sytuacji:

- a) osoba certyfikowana jest czasowo fizycznie niezdolna do wykonywania swoich obowiązków,
- b) osoba certyfikowana nie dostarczy zaświadczenia o zdolności widzenia,
- c) nastąpi istotna przerwa w wykonywaniu badań nieniszczących, do czasu spełnienia wymagań recertyfikacji,
- d) w przypadku innych sytuacji, na podstawie dostarczonych przez osobę certyfikowaną dokumentów, jeżeli sytuacje wpływają na decyzję certyfikacyjną i wymagają wyjaśnienia w określonym czasie,
- e) jeżeli dowody wskazują na nad użycie i nieetyczne wykorzystywanie certyfikatu lub nie przestrzeganie kodeksu etycznego JC przez osobę certyfikowaną
- f) jeżeli osoba certyfikowana nie spełnia wymagań odnowienia lub recertyfikacji, do czasu gdy zostaną one spełnione,
- g) osoba certyfikowana jest fizycznie niezdolna do wykonywania swoich obowiązków.

10.8 Przywrócenie ważności

W przypadku zaistnienia sytuacji e) od momentu unieważnienia kandydat przez 1 rok nie może wnioskować do jednostki o ponowną certyfikację.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

Wnioskowanie o przywrócenie certyfikacji może mieć miejsce po wyjaśnieniu nadużycia certyfikatu. Przywrócenie certyfikacji w tej sytuacji polega na zdaniu egzaminu kwalifikacyjnego i procedurze certyfikacji jak dla nowego kandydata.

W przypadku zaistnienia sytuacji a) oraz b) jednostka certyfikująca wymaga powtórnego badania, niezależnego od pierwszego badania zdolności widzenia. Jeżeli po drugim badaniu wynik jest negatywny – osoba nie może mieć przywróconej certyfikacji.

W przypadku zaistnienia sytuacji g) osoba nie może mieć przywróconej certyfikacji.

11. Certyfikacja na podstawie certyfikatu innej jednostki certyfikującej

11.1 Kandydat który chce uzyskać certyfikat JC TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o. musi spełnić następujące wymagania:

- posiadać ważny certyfikat w danej metodzie, stopniu, sektorze(ach) wydany przez jednostkę certyfikującą osoby akredytowaną na zgodność z normą PN-EN ISO/IEC 17024 przez jednostkę akredytującą, która jest sygnatariuszem IAF MLA i przedłożyć jego poświadczoną na zgodność z oryginałem kopię.

- złożyć wniosek o certyfikację wraz z niezbędnymi załącznikami:

- * aktualne zaświadczenie o zdolności widzenia
- * zgłoszenie na egzamin recertyfikujący w odpowiedniej metodzie i stopniu wraz z ustalonym wcześniej z JC możliwym terminem
- * kopia dowodu osobistego (po sprawdzeniu danych przez jednostkę – kopia jest niszczone)
- * potwierdzenie ciągłości praktycznej
- * zdjęcie lub elektroniczna jego wersja (min. 600 dpi, paszportowe lub do dowodu osobistego)

UWAGA: Zaleca się aby wniosek o certyfikację wpłynął do JC w okresie 6 miesięcy poprzedzających datę upływu ważności pierwotnego certyfikatu w celu zminimalizowania ryzyka w przypadku ewentualnych uzupełnień dokumentacji wniosku certyfikacyjnego, mogącego skutkować pojawieniem się istotnej przerwy w certyfikacji.

11.2 JC przeprowadza egzamin recertyfikujący w odpowiedniej metodzie i stopniu.

Po złożonym pozytywnie egzaminie recertyfikującym JC sprawdza całościowo wniosek zgodnie z zasadami niniejszego programu certyfikacji i jeżeli jest on pozytywnie rozpatrzony podejmuje decyzję certyfikacji i wydaje certyfikat na okres 5 lat.

Program certyfikacji personelu badań nieniszczących
***Program certyfikacji
personelu badań nieniszczących***

11.4 Wydany certyfikat jest zgodny z certyfikatem pierwotnym co do metody, stopnia oraz sektora lub sektorów. Jeżeli kandydat chce rozszerzyć zakres certyfikatu o nowy sektor lub sektory musi złożyć dodatkowo egzamin rozszerzający zgodnie z niniejszym programem certyfikacji.

11.5 Kandydat chcąc utrzymać certyfikat w okresie ważności musi stosować się do zasad opisanych w p. 10.6. Przedłużenie certyfikacji na kolejny okres odbywa się zgodnie z cyklem certyfikacji opisanym w p.10.1.

12. Postanowienia końcowe

12.1 Jednostka certyfikująca wydając decyzję o kompetencji personelu i do wykonywania czynności określonych w certyfikacie i będąc właścicielem certyfikatu zastrzega możliwość sprawdzenia właściwego wykorzystywania certyfikatu w trakcie okresu jego ważności. Jednostka certyfikująca może zawnieć o wgląd do dokumentacji z przeprowadzonych badań lub o przedłożenie aktualnego świadectwa zdolności widzenia lub upoważnienia do badań wydanego przez pracodawcę.

12.2 W przypadku odmowy wglądu do ww. dokumentacji lub stwierdzenia niewłaściwego wykorzystania certyfikatu, jednostka ma prawo zawiesić ważność certyfikatu do wyjaśnienia niezbędnych okoliczności lub unieważnić certyfikat.

12.3 Zażalenia i skargi złożone do jednostki certyfikującej są rozpatrywane zgodnie z odpowiednią procedurą obowiązującą w TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o. Merytoryczna analiza i ocena złożonych wniosków do jednostki w tej sprawie leży w gestii kierownika jednostki certyfikującej osoby w programie certyfikacji personelu badań nieniszczących oraz komitetu bezstronności.